

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในโรงพยาบาลเอกชน โดยส่งแบบสอบถามไปยังพยาบาลควบคุมการติดเชื้อหรือบุคลากรหลักที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของโรงพยาบาลเอกชนจำนวน 138 แห่ง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 69 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 50 ผลการวิจัยนำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของโรงพยาบาลกลุ่มตัวอย่าง
- ส่วนที่ 3 การปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด
- ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ ตำแหน่งผ่าตัด ประสบการณ์ในการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด การได้รับข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลแสดงในตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 5

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ เพศ ระดับการศึกษาและการดำรงตำแหน่ง (n=69)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)			
	30 – 35	19	27.54
	36 – 40	15	21.74
	41 – 45	15	21.74
	46 – 50	9	13.04
	51 – 55	6	8.70
	≥56	5	7.24
	ค่าเฉลี่ย 42.04 ปี		
	ค่ามัธยฐาน 42.00 ปี		
	พิสัย 30 – 70 ปี		
เพศ			
	หญิง	66	95.65
	ชาย	3	4.35
ระดับการศึกษา			
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	54	78.26
	ปริญญาโท	15	21.74
การดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาล			
	พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	44	63.77
	บุคลากรหลักที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด		
	หัวหน้าหอผู้ป่วย	13	18.84

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้างาน	10	14.49
ห้องผ่าตัด	6	8.70
งานจ่ายกลาง	4	5.80
พยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย	2	2.90

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.54 มีอายุเฉลี่ย 42.04 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 66 คน เพศชาย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 95.65 และ 4.35 ตามลำดับ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 78.26 รองลงมาคือระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 21.74 ดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาลเป็นพยาบาลควบคุมการติดเชื้อเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 63.77 รองลงมา คือหัวหน้าหอผู้ป่วย และหัวหน้างาน คิดเป็นร้อยละ 18.84 และ 14.49 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่ปฏิบัติงานควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (n=69)

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)		
≤10	29	42.03
11-15	13	18.84
16-20	10	14.49
21-25	8	11.59
26-30	5	7.25
≥31	4	5.80
ค่าเฉลี่ย	17.83 ปี (±1.123 ปี)	
ค่ามัธยฐาน	12.00 ปี	
พิสัย	2 - 40 ปี	
การปฏิบัติงานในโรงพยาบาลแห่งนี้ (ปี)		
≤10	36	52.17
11-15	13	18.84
16-20	14	20.29
≥21	6	8.70
ค่าเฉลี่ย	10.50 ปี	
ค่ามัธยฐาน	10.00 ปี	
พิสัย	0.50 - 25.00 ปี	

กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.03 มีประสบการณ์เฉลี่ย 17.83 ปี และกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่กลุ่มตัวอย่างทำงานส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.17 มีประสบการณ์เฉลี่ย 10.50 ปี

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการได้รับการอบรม (n=69)

การได้รับการอบรม	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับการอบรม		
ไม่เคย	6	8.70
เคย	63	91.30
การอบรมครั้งสุดท้ายเมื่อ (พ.ศ.)		
≤ 2550	11	15.94
2551-2555	21	30.43
2556 - 2557	31	44.93
จำนวนวันที่เข้ารับการอบรม (วัน)		
≤ 3	45	65.22
4 - 6	5	7.25
7 - 10	1	1.45
11 - 15	9	13.04
4 เดือน	3	4.35
ค่าเฉลี่ย	9.31 วัน	
ค่ามัธยฐาน	2 วัน	
พิสัย	0 - 120 วัน	
ได้รับการอบรมโดย		
ชมรมพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	30	43.48
โรงพยาบาลรัฐบาล	8	11.59
ทีมพยาบาลควบคุมการติดเชื้อเครือข่ายจังหวัด	7	10.14
โรงพยาบาลเอกชน	6	8.70
โรงพยาบาลของตน	6	8.70
อบรม IC เฉพาะทาง 4 เดือน	4	5.80
สมาคมห้องผ่าตัด	1	1.45
กระทรวงสาธารณสุข	1	1.45

กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คิดเป็นร้อยละ 91.30 และเข้ารับการอบรมในระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2557 เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 44.93 และจำนวนวันที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ น้อยกว่า 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 65.22 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.31 โดยได้รับการอบรมโดยชมรมพยาบาลควบคุมการติดเชื้อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.48 รองลงมาคือได้รับการอบรมโดยโรงพยาบาลรัฐบาล และทีมพยาบาลควบคุมการติดเชื้อเครือข่ายจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 11.59 และ 10.14 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการป้องกันการติดเชื้อ($n=69$)

การป้องกันการติดเชื้อ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการป้องกันการติดเชื้อ (ปี)		
ไม่มี	11	15.94
มี	58	84.06
≤5	31	44.93
6-10	15	21.74
11-15	5	7.25
≥16	3	4.35
ไม่ให้ข้อมูล	4	5.80
ค่าเฉลี่ย 5.53 ปี		
ค่ามัธยฐาน 5.00 ปี		
พิสัย 1 – 25 ปี		

กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการป้องกันการติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 84.06 โดยส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการป้องกันการติดเชื้อ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.93 มีค่าเฉลี่ย 5.53 ปี

ตารางที่ 5

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ
ตำแหน่งผ่าตัด (n=69)

การได้รับการอบรมและข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	7	10.14
เคย *	62	89.86
วิธีการได้รับการอบรม		
เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา	53	76.81
แนวปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ	53	76.81
พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	29	42.03
วารสาร	22	31.88
เพื่อนร่วมงาน	18	26.09

Note. เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คิดเป็นร้อยละ 89.86 โดยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดจากการเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา และแนวปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น CDC WHO มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.81 รองลงมาคือจากพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล และวารสาร คิดเป็นร้อยละ 42.03 และ 31.88 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของโรงพยาบาลกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของโรงพยาบาล ประกอบด้วย จำนวนเตียง จำนวนห้องผ่าตัด และจำนวนการผ่าตัด การผ่าตัด 5 อันดับแรก จำนวนคณะกรรมการ การดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาล ความถี่ในการประชุม และจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม คณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ การได้รับมอบหมายหน้าที่ ข้อมูลแสดงในตารางที่ 6 ถึง ตารางที่ 9

ตารางที่ 6

จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปโรงพยาบาลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม จำนวนเตียง จำนวนห้องผ่าตัด และจำนวนการผ่าตัด (n=69)

ข้อมูลทั่วไปโรงพยาบาล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเตียง (เตียง)		
≤50	4	5.80
51-100	28	40.57
101-200	30	43.48
201-300	3	4.35
301-400	3	4.35
≥401	1	1.45
จำนวนห้องผ่าตัด (ห้อง)		
≤3	38	55.07
4-6	26	37.68
7-9	4	5.80
≥10	1	1.45
จำนวนการผ่าตัด (ราย/เดือน)		
≤50	19	27.54
51-100	15	21.74
101-200	10	14.48
201-300	19	27.54
301-400	4	5.80
≥401	2	2.90

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีจำนวนเตียงมากที่สุดจำนวน 101-200 เตียง คิดเป็น ร้อยละ 43.5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 130.42 เตียง ส่วนใหญ่มีจำนวนห้องผ่าตัดน้อยกว่า 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 55.1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ห้อง และมีจำนวนการผ่าตัดมากที่สุด คือน้อยกว่า 50 ราย/เดือน และจำนวน 201 – 300 ราย/เดือน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือจำนวน 51-100 ราย/เดือน และจำนวน 101-200 ราย/เดือน คิดเป็นร้อยละ 21.7 และ 14.5 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 7

จำนวนและร้อยละของคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล จำแนกตามจำนวนคณะกรรมการ
การดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาล ความถี่ในการประชุมและจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม (n=69)

คณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนคณะกรรมการ (คน)		
มี	69	100.00
≤ 10	31	44.93
10-20	21	30.43
≥ 21	2	2.90
ไม่ระบุ	15	21.74
ค่าเฉลี่ย 14.39 คน		
ค่ามัธยฐาน 10.00 คน		
พิสัย 5 – 22 คน		
การดำรงตำแหน่งในโรงพยาบาล*		
แพทย์	64	92.75
ICN	60	87.00
เภสัชกร	56	81.16
หัวหน้างานพยาบาล	53	76.81
หัวหน้าหอผู้ป่วย	48	69.57
ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	48	69.57
ICWN	42	60.87
หัวหน้าเทคนิคการแพทย์	27	39.13
แผนกช่าง , เครื่องมือแพทย์, อาคารสถานที่, หัวหน้าแม่บ้าน	18	26.09
ทันตแพทย์	10	14.49
โภชนาการ	9	13.04

Note. เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

คณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการประชุมคณะกรรมการ		
ทุกเดือน	34	49.28
ทุก 2 เดือน	9	13.04
ทุก 3 เดือน	16	23.19
ทุก 4 – 6 เดือน	1	1.45
ปีละครั้ง	7	10.14
นานๆครั้ง	1	1.45
ตามวาระเร่งด่วน	1	1.45
จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม		
ครบ	20	29.00
ไม่ครบ	49	71.00
น้อยกว่าร้อยละ 25	1	1.45
ร้อยละ 26 - 50	6	8.70
ร้อยละ 51 - 75	11	15.94
มากกว่าร้อยละ 75	31	44.93

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างมีคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยส่วนใหญ่มีคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลน้อยกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 44.93 โดยคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลดำรงตำแหน่งแพทย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.75 รองลงมาคือ ICN และเภสัชกร คิดเป็นร้อยละ 87.00 และ 81.16 ตามลำดับ มีความถี่ในการประชุมคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล เป็นประจำทุกเดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.28 รองลงมาคือทุก 3 เดือน และทุก 2 เดือน คิดเป็นร้อยละ 23.19 และ 13.04 ตามลำดับ และในการประชุมส่วนใหญ่มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบ คิดเป็นร้อยละ 71.00 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่าร้อยละ 75 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.93

ตารางที่ 8

จำนวนและร้อยละของการมีคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง (n=69)

คณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	จำนวน	ร้อยละ
การมีคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด		
ไม่มี	54	78.26
มี *	15	21.74
สัลยแพทย์	27	39.13
หัวหน้างาน ห้องผ่าตัด	23	33.33
วิสัญญีแพทย์	11	15.94
พยาบาลวิชาชีพประจำห้องผ่าตัด	10	14.49
หัวหน้าหอผู้ป่วยสัลยกรรม	9	13.04
พยาบาลประจำหอผู้ป่วย	8	11.59
หัวหน้าวิสัญญีพยาบาล	6	8.70
ICN	5	7.25
วิสัญญีพยาบาล	3	4.35
ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
ไม่มีกำหนด	8	11.59
1 ปี	4	5.80
4 ปี	1	1.45
5 ปี	1	1.45
10 ปี	1	1.45

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 78.26 ในโรงพยาบาลที่มีคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ในโรงพยาบาล มีคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในโรงพยาบาลดำรงตำแหน่งแพทย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.13 รองลงมาคือหัวหน้าห้องผ่าตัด และวิสัญญีแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 15.94 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ไม่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 11.59

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด

การปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ประกอบด้วย เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ผู้ที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูล ชนิดของแผลผ่าตัดที่ทำการเฝ้าระวังการติดเชื้อ วิธีการเพื่อให้ทราบการเกิดการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด การเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่าย ผู้วินิจฉัยการติดเชื้อ วิธีการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์อัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด การเปรียบเทียบอัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดกับหน่วยงานอื่น การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด วิธีการเผยแพร่ข้อมูล

ตารางที่ 9

จำนวนและร้อยละของเกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของโรงพยาบาลที่ศึกษา (n=69)

เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา	41	59.42
สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข	22	31.88
โรงพยาบาลกำหนดเกณฑ์การวินิจฉัยเอง	6	8.70

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด โดยใช้เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดส่วนใหญ่ของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมาคือ เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข และของโรงพยาบาลกำหนดเกณฑ์การวินิจฉัยเอง คิดเป็นร้อยละ 31.88 และ 8.70 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 10

จำนวนและร้อยละผู้ทำหน้าที่บันทึก ประเภทของแบบเฝ้าระวังที่ใช้บันทึกข้อมูลการติดเชื้อตำแหน่ง ผ่าตัด และระยะเวลาที่เฝ้าระวัง (n= 69)

การปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ทำหน้าที่บันทึกข้อมูล *		
พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	51	73.91
พยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย	41	59.42
พยาบาลห้องผ่าตัด	30	43.48
พยาบาลหอผู้ป่วยศัลยกรรม	32	46.38
พยาบาลหอผู้ป่วยนอก	27	31.13
แบบบันทึกการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล		
แบบเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล	49	71.01
แบบเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดโดยเฉพาะ	20	28.99
แบบบันทึกการเฝ้าระวังการติดเชื้อนอกโรงพยาบาล		
ใช้แบบเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดภายหลังจำหน่าย	33	47.83
ไม่ได้ใช้แบบเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดภายหลังจำหน่าย	36	52.17
ระยะเวลาที่เฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (ปี)		
ไม่ระบุ	13	18.84
1-5 (2553 - 2557)	21	30.43
6-10 (2548 - 2552)	10	14.50
10-15 (2543 - 2547)	12	17.39
≥16 (2535 - 2542)	13	18.84

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างผู้ทำหน้าที่บันทึกข้อมูล โดยส่วนใหญ่คือ พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (ICN) คิดเป็นร้อยละ 73.91 รองลงมาคือ พยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย (ICWN) และพยาบาลหอผู้ป่วยศัลยกรรม คิดเป็นร้อยละ 59.42 และ 46.38 ตามลำดับ โดยใช้แบบบันทึกการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.01 รองลงมาคือแบบ เฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดภายหลังจำหน่าย และแบบเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 47.83 และ 30.43 ตามลำดับ และระยะเวลาในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด อยู่ในช่วง 1 - 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.43

ตารางที่ 11

จำนวนและร้อยละของชนิดของแผลผ่าตัดที่ทำการเฝ้าระวังการติดเชื้อ และวิธีการติดตามข้อมูลเพื่อให้ทราบการเกิดการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (n=69)

การปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	จำนวน	ร้อยละ
ชนิดของแผลผ่าตัดที่ทำการเฝ้าระวังการติดเชื้อ		
เฝ้าระวังการติดเชื้อในทุกประเภทการผ่าตัด	40	57.97
เฝ้าระวังเฉพาะแผลสะอาดทั้งหมด	29	42.03
วิธีการติดตามข้อมูลเพื่อให้ทราบการเกิดการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด		
ICN ลงติดตามที่หอผู้ป่วยด้วยตนเอง	24	34.78
1-2 ครั้ง/สัปดาห์	10	14.49
3-4 ครั้ง/สัปดาห์	9	13.04
≥ 5 ครั้ง/สัปดาห์	5	7.25
ขอความร่วมมือหัวหน้าหอผู้ป่วย/เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแจ้งทันทีที่พบผู้ป่วยเกิดการติดเชื้อ	40	57.97
เก็บข้อมูลหลังผู้ป่วยจำหน่ายจากโรงพยาบาล	5	7.2

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างมีการเก็บข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในทุกประเภทการผ่าตัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.97 และการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดเฉพาะแผลสะอาด คิดเป็นร้อยละ 42.03 และโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการให้ทราบการเกิดการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดโดยส่วนใหญ่จะจะได้รับข้อมูลจากหัวหน้าหอผู้ป่วย/เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง แจ้งทันทีที่พบผู้ป่วยเกิดการติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 57.97 และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อลงติดตามที่หอผู้ป่วยด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 34.78 โดยส่วนมากพยาบาลควบคุมการติดเชื้อลงติดตามที่หอผู้ป่วย 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 14.49

ตารางที่ 12

จำนวนและร้อยละของการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่าย (n= 69)

การเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่าย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	11	15.94
มี *	58	84.06
วิธีการนัดตรวจ	54	78.26
โทรศัพท์สอบถาม	26	37.68
จากการเยี่ยมบ้าน (ของแผนกส่งเสริมสุขภาพ)	3	4.35
ในระยะเวลาหลังจำหน่าย 1 ปีสามารถติดตามการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด		
น้อยกว่าร้อยละ 25	4	5.80
ร้อยละ 26 - 50	3	4.35
ร้อยละ 51 - 75	3	4.35
มากกว่าร้อยละ 76	31	44.93
ไม่ระบุ	17	24.64
การตรวจพบการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่าย		
ไม่พบการติดเชื้อ	18	26.09
พบอัตราการติดเชื้อน้อยกว่าร้อยละ 25	26	37.68
พบอัตราการติดเชื้อมากกว่าร้อยละ 75	1	1.45
ไม่ระบุ	13	18.84

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีวิธีการติดตามการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่ายคิดเป็นร้อยละ 84.06 โดยติดตามจากการนัดตรวจผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.26 วิธีการติดตามการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่ายรองลงมาคือการโทรศัพท์สอบถามและจากการเยี่ยมบ้าน คิดเป็นร้อยละ 37.68 และ 4.35 ตามลำดับ และในระยะเวลา 1 ปี โดยส่วนใหญ่โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างสามารถติดตามการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่าย ได้มากกว่ามากกว่าร้อยละ 76 คิดเป็นร้อยละ 44.93 และพบการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่ายน้อยกว่าร้อยละ 25 คิดเป็นร้อยละ 37.68

ตารางที่ 13

จำนวนและร้อยละผู้วินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด* และการแก้ไขการวินิจฉัยการติดเชื้อ (n= 69)

ผู้วินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	จำนวน	ร้อยละ
ICN	45	65.22
ศัลยแพทย์เจ้าของไข้	55	79.71
การแก้ไขการวินิจฉัยที่ไม่ตรงกันโดยการพิจารณาร่วมกัน		
ประธานคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อร่วมกับศัลยแพทย์เจ้าของไข้	30	43.47
ประธานคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อร่วมกับพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	17	24.65
ศัลยแพทย์เจ้าของไข้และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	22	31.88

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด โดยมีผู้วินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดโดยส่วนใหญ่คือ ศัลยแพทย์เจ้าของไข้ คิดเป็นร้อยละ 79.71 และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล และประธานคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 65.22 ซึ่งหากมีปัญหาในการวินิจฉัยการติดเชื้อไม่ตรงกัน โดยส่วนใหญ่มีตัดสินการวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดโดยปรึกษาร่วมกันระหว่างประธานคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อและศัลยแพทย์เจ้าของไข้ คิดเป็นร้อยละ 43.47 รองลงมาคือ ปรึกษาร่วมกันระหว่างศัลยแพทย์เจ้าของไข้และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ และปรึกษาร่วมกันระหว่างประธานคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อและพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 31.88 และ 24.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 14

จำนวนและร้อยละของวิธีการบันทึกข้อมูลการเฝ้าระวัง และการวิเคราะห์ข้อมูลการติดเชื้อตำแหน่ง
ผ่าตัด (n= 69)

การลงข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการบันทึกข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์		
ไม่ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	46	66.67
ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	23	33.33
การวิเคราะห์อัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด *		
จำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดต่อการผ่าตัด 100 ครั้ง	46	66.67
จำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดต่อจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด 100 ราย	17	24.64
จำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดจำแนกตามชนิดของแผลผ่าตัด	25	36.23
จำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดจำแนกตามสถานะของผู้ป่วย	6	8.70
จำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดจำแนกตามระยะเวลาผ่าตัด	7	10.14
เปรียบเทียบอัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดกับหน่วยงานอื่น		
ไม่มี	12	17.39
มี	57	82.61
โรงพยาบาลในสังกัดเดียวกัน	13	18.84
โรงพยาบาลในระดับเดียวกัน	15	21.74
ข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคประเทศสหรัฐอเมริกา	25	36.23
การวัดระดับคุณภาพของโรงพยาบาล ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล	4	5.80

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ได้มีการลงข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์อัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดคือ จำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดต่อการผ่าตัด 100 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือจำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดจำแนกตามชนิดของแผลผ่าตัด และจำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดต่อจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับ

การผ่าตัด 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.2 และ 24.6 ตามลำดับ และส่วนใหญ่มีการเปรียบเทียบอัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดกับข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา คิดเป็นร้อยละ 36.23 รองลงมาคือ โรงพยาบาลในระดับเดียวกัน และโรงพยาบาลในสังกัดเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 21.74 และ 18.84 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 15

จำนวนและร้อยละของความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (n= 69)

การวิเคราะห์ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูล		
ทุกเดือน	50	72.46
ทุก 2 เดือน	1	1.45
ทุก 3 เดือน	9	13.04
ทุก 6 เดือน	2	2.90
ปีละครั้ง	6	8.70
รายงานทันที เมื่อมีอุบัติการณ์	1	1.45

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 72.46 รองลงมาคือ ทุก 3 เดือน และปีละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.04 และ 8.70 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 16

จำนวนและร้อยละของรายงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ($n=69$)

การรายงานการเฝ้าระวัง	จำนวน	ร้อยละ
คณะกรรมการบริหาร โรงพยาบาล		
ทุกเดือน	21	30.43
ทุก 2 เดือน	1	1.45
ทุก 3 เดือน	11	15.94
ทุก 4 เดือน	1	1.45
ทุก 6 เดือน	6	8.70
ปีละครั้ง	4	5.80
รายงานทันที เมื่อมีอุบัติการณ์	1	1.45
คณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล		
ทุกเดือน	42	60.87
ทุก 2 เดือน	7	10.14
ทุก 3 เดือน	10	14.49
ทุก 4 เดือน	1	1.45
ปีละครั้ง	1	1.45
รายงานทันที เมื่อมีอุบัติการณ์	2	2.90
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
ทุกเดือน	28	40.60
ทุก 3 เดือน	25	36.23
รายงานทันที เมื่อมีอุบัติการณ์	2	2.90

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรายงานข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดให้หน่วยงานคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 60.87 รองลงมาคือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการบริหาร โรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 40.60 และ 30.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 17

จำนวนและร้อยละวิธีการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจตำแหน่งผ่าตัด (n= 69)

การเผยแพร่ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การเผยแพร่ข้อมูล*		
จัดทำเป็นเอกสาร/รายงาน	52	75.36
หนังสือเวียน/บันทึกข้อความ	19	27.54
ระบบฐานข้อมูลโรงพยาบาล	26	37.68
เมื่อมีการประชุม IC (กิจกรรม IC day)	6	8.70

โรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวิธีการเผยแพร่ข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบโดยการจัดทำเป็นเอกสาร/รายงาน คิดเป็นร้อยละ 75.36 รองลงมาคือระบบฐานข้อมูลโรงพยาบาล และหนังสือเวียน/บันทึกข้อความ คิดเป็นร้อยละ 37.68 และ 27.54 ตามลำดับ และโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นำข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในการกำหนดมาตรการการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คิดเป็นร้อยละ 82.61 รองลงมาคือ วางแผนการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด และจัดอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คิดเป็นร้อยละ 76.81 และ 69.60 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 18

จำนวนและร้อยละของการประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (n= 69)

การประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวัง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการประเมิน	48	69.50
มีการประเมิน	21	30.40
การประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อ (พ.ศ.)		
2556	2	2.90
2557	17	24.60
ไม่ให้ข้อมูล	2	2.90
ประสิทธิภาพ (ร้อยละ)		
น้อยกว่าร้อยละ 60.0	10	14.49
ร้อยละ 100	11	15.90

โรงพยาบาลผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีการประเมินประสิทธิภาพของการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คิดเป็นร้อยละ 69.5 โดยการประเมินส่วนใหญ่มีการประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. 2557 คิดเป็นร้อยละ 24.6 พบประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 15.9

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านโครงสร้าง ประกอบด้วย จำนวนพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (infection control word nurse [ICWN]) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การให้ความรู้และอบรมบุคลากร ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงผู้ทำหน้าที่พยาบาลควบคุมการติดเชื้อและพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วยต่อระบบการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด และสิ่งต้องการการสนับสนุน

ตารางที่ 19

จำนวนและร้อยละของปัจจัยด้าน โครงสร้าง ในเรื่องการปฏิบัติงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่ศึกษา (n=69)

พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ	จำนวน	ร้อยละ
ปฏิบัติงานเต็มเวลา	51	73.91
จำนวน (คน)		
1	39	56.52
2-3	8	11.59
3-4	2	2.90
≥ 5	2	2.90
ปฏิบัติงานบางเวลา	26	37.68
จำนวน (คน)		
1	21	30.43
2-3	2	2.90
3-4	0	0.00
≥ 5	3	4.35

โรงพยาบาลที่ศึกษาส่วนใหญ่มีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อปฏิบัติงานเต็มเวลา คิดเป็นร้อยละ 73.91 โดยส่วนใหญ่มีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อปฏิบัติงานเต็มเวลาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 และโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อปฏิบัติงานบางเวลา คิดเป็นร้อยละ 37.68 โดยส่วนใหญ่มีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อปฏิบัติงานบางเวลาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43

ตารางที่ 20

จำนวนและร้อยละของปัจจัยด้านกระบวนการในเรื่องการจัดอบรมวิชาการและความถี่ในการจัดอบรมเกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของโรงพยาบาลที่ศึกษา (n= 69)

การจัดอบรม	จำนวน	ร้อยละ
การจัดอบรมเรื่องการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดให้แก่บุคลากรใหม่		
ไม่มี	28	40.58
มี	41	59.42
ความถี่ทุกเดือน	4	5.80
ความถี่ 1 ครั้ง/ปี	25	36.23
ความถี่ 2 ครั้ง/ปี	5	7.25
ความถี่ 3 ครั้ง/ปี	4	5.80
ความถี่ 6 ครั้ง/ปี	1	1.45
การจัดอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด		
ไม่ได้จัดอบรม	22	31.88
จัดอบรม	47	68.12
ไตรมาส (ทุก 4 เดือน)	1	1.45
ทุก 6 เดือน	7	10.14
ทุกปี	36	52.17
2 ปีครั้ง	1	1.45
ปฐมนิเทศพนักงานใหม่	2	2.90

โรงพยาบาลที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดอบรมเรื่องการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดให้แก่บุคลากรใหม่คิดเป็นร้อยละ 59.42 โดยมีความถี่ในการอบรม 1 ครั้ง/ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.23 รองลงมา มีความถี่ 2 ครั้ง/ปี และความถี่ 3 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 7.25 และ 5.80 ตามลำดับ และส่วนใหญ่มีการจัดอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดให้กับบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 68.12 โดยมีการจัดอบรมทุกปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.17 รองลงมาคือทุก 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 10.14

ตารางที่ 21

จำนวนและร้อยละของปัจจัยด้านผลลัพธ์ในเรื่องการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของโรงพยาบาลที่ศึกษา
(n= 69)

การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์*	จำนวน	ร้อยละ
ประเมินผลการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	47	68.12
วางแผนการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	53	76.81
กำหนดนโยบายการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	47	68.11
กำหนดมาตรการการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	57	82.61
นำเสนอผู้บริหารเพื่อขอรับการสนับสนุน	36	52.17
จัดทำคู่มือการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	47	68.12
จัดอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	48	69.60

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลที่ศึกษาส่วนใหญ่ นำข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในการกำหนดมาตรการการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คิดเป็นร้อยละ 82.61 รองลงมาคือ วางแผนการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด และจัดอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คิดเป็นร้อยละ 76.81 และ 69.60 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 22

จำนวนและร้อยละของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงผู้ทำหน้าที่เฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของโรงพยาบาลที่ศึกษา (n= 69)

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงผู้ทำหน้าที่เฝ้าระวัง*	จำนวน	ร้อยละ
การเฝ้าระวังฯไม่ต่อเนื่อง	29	42.03
ผู้รับผิดชอบงานใหม่ขาดความรู้/วินัยการติดเชื้อไม่ถูกต้อง	28	40.58
การวินัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดผิดพลาด	11	15.94
การรายงานการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดล่าช้า	19	27.54
ไม่มีการรายงานการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	18	26.09
ประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดลดลง	18	26.09

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลที่ศึกษาส่วนใหญ่มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงผู้ทำหน้าที่เฝ้าระวังการติดเชื้อส่วนใหญ่ทำให้เกิดการปฏิบัติการเฝ้าระวังฯเกิดความไม่ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 42.03 รองลงมาคือผู้รับผิดชอบงานใหม่ขาดความรู้/วินัยการติดเชื้อไม่ถูกต้อง และการรายงานการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 40.58 และ 27.54 ตามลำดับ

ตามรางที่ 23

จำนวนและร้อยละของปัจจัยด้านผลลัพธ์ในเรื่องความต้องการการสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ
ตำแหน่งผ่าตัดของโรงพยาบาลที่ศึกษา (n= 69)

ความต้องการการสนับสนุน*	จำนวน	ร้อยละ
ความร่วมมือของเพื่อนร่วมงาน	65	94.20
การสนับสนุนจากผู้บริหาร	49	71.01
อัตราค่าจ้าง	36	52.17
งบประมาณ	27	39.13
ความรู้ของผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดอบรม	4	5.80
ผู้รับผิดชอบเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด	1	1.45
ระบบการเก็บข้อมูล	1	1.45

Note. *เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

โรงพยาบาลที่ศึกษาส่วนใหญ่ต้องการการสนับสนุนการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด
เพื่อให้ประสบความสำเร็จจากความร่วมมือของเพื่อนร่วมงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.20
รองลงมาคือการสนับสนุนจากผู้บริหาร และอัตราค่าจ้าง คิดเป็นร้อยละ 71.01 และ 52.17 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในโรงพยาบาลเอกชน โดยใช้แบบสอบถามการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ส่งให้โรงพยาบาลเอกชนที่มีการทำหัตถการผ่าตัดให้พยาบาลควบคุมการติดเชื้อหรือบุคลากรหลักที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของโรงพยาบาลเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 138 คน ได้แบบสอบถามคืนมา 69 ชุด คิดเป็นร้อยละ 50 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

การปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของโรงพยาบาลเอกชนเป็นอย่างไร

จากการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลเอกชนมีการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด โดยใช้เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดส่วนใหญ่ของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.42 ซึ่งตรงกับสมาคมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลระหว่างประเทศ (International Nosocomial Infection Control Consortium: INICC) ใช้เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์การวินิจฉัยที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (Rosenthal, Richtmann, Sing, et al., 2013) มีระยะเวลาที่เริ่มในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด อยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.43 ผู้ที่ทำหน้าที่บันทึกข้อมูล โดยส่วนใหญ่คือ พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (ICN) คิดเป็นร้อยละ 73.91 ซึ่งพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ (ICN) เป็นองค์ประกอบของการเฝ้าระวังการติดเชื้อที่ได้รับการอบรมมาโดยตรง ที่มีคุณสมบัติเพียงพอตามเกณฑ์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ (นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล, 2549; Gaynes et al., 2001) ใช้แบบบันทึกการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.01 และใช้แบบเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด โดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 28.99 ในปัจจุบันพบว่า การเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ ยังขาดแบบฟอร์มเฉพาะที่ใช้ ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (Nukoonruk D, 2001) ซึ่งในการเก็บข้อมูลการเฝ้าระวัง การติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดในทุกประเภทการผ่าตัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.97 มีวิธีการให้ทราบ การเกิดการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด โดยส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลจากหัวหน้าหอผู้ป่วย/เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง แจ้งทันทีที่พบผู้ป่วยเกิดการติดเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 57.97 และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ลงติดตามที่หอผู้ป่วยด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 34.78 โดยส่วนมากพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ลงติดตามที่หอผู้ป่วย 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 14.49 เพราะว่าจะต้องมีการเฝ้าระวังแผลผ่าตัด เนื่องจากเสี่ยงต่อการติดเชื้อได้มาก จากการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา ระบุถึงความถี่ในการเฝ้าระวังคือ พยาบาลควบคุมการติดเชื้อควรมีการตรวจเยี่ยมผู้ป่วย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ (Alicia, Teresa, Michele, Leah, William, 1999) ซึ่งจะทำให้พยาบาลควบคุม

การติดเชื้อสามารถทราบการเกิดการติดเชื้อได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่การการปฏิบัติในการรักษาและป้องกันได้ทันที มีวิธีการติดตามการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 84.06 โดยติดตามจากการนัดตรวจผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.26 สามารถติดตามการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่าย ได้มากกว่ามากกว่าร้อยละ 76 คิดเป็นร้อยละ 44.93 และพบการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดหลังจำหน่ายน้อยกว่าร้อยละ 25 คิดเป็นร้อยละ 37.68 ซึ่งช่วยให้สามารถตรวจผู้ป่วยได้โดยตรง ความถูกต้องของข้อมูลสูง ข้อมูลเชื่อถือได้ ตรงกับการศึกษาในต่างประเทศพบว่าร้อยละ 72 ของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดพบได้หลังจากผู้ป่วยจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล (Avato & Lai, 2002)

กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด โดยมีผู้วินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดโดยส่วนใหญ่คือ ศัลยแพทย์เจ้าของไข้ คิดเป็นร้อยละ 79.71 จากการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา ระบุถึงแพทย์ พยาบาล และพยาบาลควบคุมการติดเชื้อเป็นผู้สังเกต และวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (Alicia, Teresa, Michele, Leah, William, 1999) สอดคล้องกับการศึกษาของ นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล, 2549 พบว่า มีโรงพยาบาลที่มีแพทย์/พยาบาลควบคุมการติดเชื้อเป็นผู้วินิจฉัยการติดเชื้อ ร้อยละ 79.6 (นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล, 2549) ซึ่งแพทย์เป็นผู้วินิจฉัยการติดเชื้อที่ดีที่สุด แต่พยาบาลควบคุมการติดเชื้อเป็นผู้บันทึกข้อมูลการติดเชื้อ จึงจำเป็นต้องมีการวินิจฉัยการติดเชื้อ ซึ่งถ้าพยาบาลควบคุมการติดเชื้อไม่แน่ใจในการวินิจฉัยจะต้องมีการปรึกษาแพทย์ในการวินิจฉัย ข้อมูลการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดมีการลงข้อมูลใน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 แสดงให้เห็นว่าบุคลากรในโรงพยาบาลยังไม่ได้รับข้อมูลการติดเชื้อที่ทันสมัย ส่งผลให้บุคลากรขาดความตระหนักในการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด หรือบุคลากรขาดความตระหนักในการดูแลผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ถ้าหากว่ามีคอมพิวเตอร์ ในการบันทึกข้อมูลการเฝ้าระวังและโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการบันทึกและรายงานการวินิจฉัยการติดเชื้อจะช่วยประหยัดเวลาในการเฝ้าระวังและลดภาระของบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Haley, 1995) มีการวิเคราะห์อัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดคือ จำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดต่อการผ่าตัด 100 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7 มีความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูลทุก 3 เดือน และรายงานต่อคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล เป็นประจำทุกเดือน และเผยแพร่ข้อมูลการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดให้กับบุคลากรในโรงพยาบาลโดยจัดทำเป็นเอกสาร/รายงาน และนำผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดไปวางแผนการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด การทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่าสิ่งสนับสนุนคือ มีการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหารและนำไปพัฒนาการดูแลผู้ป่วยต่อไป (นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล, 2549) มีการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์และประมวลผล ไปเผยแพร่ในรูปแบบของเอกสาร/รายงาน การนำเสนอในที่ประชุม ให้แก่หน่วยงานที่ได้รับข้อมูล คือ คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล หอผู้ป่วย คณะกรรมการบริหารโรงพยาบาล เพื่อให้ได้รับ

ข้อมูลการเฝ้าระวัง ซึ่งมีความถี่ในการประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวัง เป็นประจำทุก 6 เดือน หรือ 1 ปี ซึ่งจากการสำรวจสถานการณ์การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลในประเทศไทยพบว่าประสิทธิภาพการเฝ้าระวังส่วนใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 71-80 (สำนักพัฒนาระบบสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, 2547)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ในด้านโครงสร้าง จากการศึกษาพบว่าโรงพยาบาลเอกชนมีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำโรงพยาบาล ปฏิบัติงานเต็มเวลา คิดเป็นร้อยละ 73.9 การจัดทำมีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ หรือผู้ที่ได้รับการอบรมทางด้าน การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ในหอผู้ป่วยและกำหนดบทบาทหน้าที่ คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง สำหรับงานด้านป้องกันและควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด มีความสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด และแนวทางปฏิบัติของศูนย์ควบคุมโรคติดเชื้อในสหรัฐอเมริกา (Mangram, 2001) เป็นปัจจัยสนับสนุนในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด มีการจัดอบรมเรื่องการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ให้แก่ บุคลากรใหม่ เป็นประจำ 1 ครั้ง/ปี และมีการจัดอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด เป็นประจำทุกปี ในการจัดระบบนิเทศงาน การให้ความรู้ และให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานบุคลากรในหน่วยงานเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด และแนวทางปฏิบัติของศูนย์ควบคุมโรคติดเชื้อในสหรัฐอเมริกา (Mangram, 2001) มีการใช้เกณฑ์การวินิจฉัยการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2014 ร้อยละ 41 โดยข้อมูลที่เก็บในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ประกอบด้วย ข้อมูลผู้ป่วย ข้อมูลการผ่าตัด ข้อมูลการติดเชื้อ และข้อมูลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ซึ่งใช้แบบการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลในการเก็บข้อมูล สอดคล้องกับการศึกษาที่องค์กรเห็นความสำคัญของการให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการติดเชื้อ มีการกำหนดเกณฑ์การวินิจฉัยที่ชัดเจนช่วยให้กระบวนการเก็บข้อมูล กระชับขึ้น และไม่เป็นการเก็บข้อมูลที่ไม่มิประโยชน์ต่อการป้องกันการติดเชื้อ ช่วยลดภาระงานของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ และช่วยในการวางแผนการพัฒนาการควบคุมการติดเชื้อต่อไป (Murphy, 2002)

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ที่พบจากการศึกษา ในด้านโครงสร้าง พบว่า โรงพยาบาลเอกชนบางแห่งยังมีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อที่ปฏิบัติงานบางเวลา ทำให้ไม่เกิดความต่อเนื่องของการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด โรงพยาบาลเอกชนบางแห่งมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบ โดยส่วนใหญ่มาจากการที่ผู้รับผิดชอบลาออกจางาน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อ การเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด คือการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด เกิดความไม่

ต่อเนื่อง และผู้รับผิดชอบงานใหม่ขาดความรู้/วินัยการติดเชื้อไม่ถูกต้อง ที่สอดคล้องกับการศึกษาของ
นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล, 2549 พบว่า ไม่มีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อที่ทำงานเต็มเวลา และพยาบาลควบคุม
การติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย มีการเปลี่ยนบ่อยทุก 1-2 ปี มีภาระงานมาก และต้องขึ้นเวรบ่อย-ดึก (นงเยาว์
เกษตร์ภิบาล, 2549) และการศึกษาของวิจิตร ศรีสุพรรณ และคณะ, 2537 ในการศึกษาการดำเนินงาน
ป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2534 พบว่า มีปัญหาคือ การขาดบุคลากรในการ
ดำเนินงานมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 57.7 เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุม
การติดเชื้อ จึงเกิดความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด รองลงมาคือ ขาด
การรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ ขาดงบประมาณและขาดความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน (วิจิตร ศรีสุพรรณ
และคณะ, 2537) และส่วนใหญ่ไม่มีการประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ส่วน
ใหญ่ยังไม่มียระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในโรงพยาบาล (intranet) ที่ช่วยในการบันทึกข้อมูลและเอื้อต่อ
การเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด และยังไม่มียระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมโยงระบบ
ฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการศึกษาในเรื่องการขาดโปรแกรมในการปฏิบัติใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล การขาดหลักวิธีการรวบรวมข้อมูลอัตโนมัติ (Murphy, 2002) ซึ่งส่งผลต่อการ
ปฏิบัติการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด

ด้านกระบวนการ จากการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลเอกชนมีการจัดอบรมเรื่องการป้องกันการติดเชื้อ
ตำแหน่งผ่าตัดให้แก่ บุคลากรใหม่ เป็นประจำ 1 ครั้ง/ปี และมีการจัดอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้เกี่ยวกับการ
ป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด เป็นประจำทุกปี การคัดเลือก ICWN ส่วนใหญ่มาจากการแต่งตั้ง และ
ไม่มีการระบวาระการดำรงตำแหน่ง และไม่มีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่ง
ผ่าตัด ดังการศึกษาที่พบว่า การฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการติดเชื้อ เป็นปัจจัยสนับสนุน
ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด (Talaat et al., 2006)

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ในด้านกระบวนการ จากการศึกษา
พบว่า การขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานเป็นอีกปัญหาหนึ่ง ที่พบ จากการศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหา
ของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อพบว่า พยาบาลควบคุมการติดเชื้อไม่มีเวลาในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ มีการ
ปฏิบัติงานบางเวลาถึงร้อยละ 63.7 (มนทการติ ตระกูลดิษฐ์, 2536; et al., 2005; ขวัญมงคล คุณณา, 2550)
เมื่อพยาบาลควบคุมการติดเชื้อปฏิบัติงานบางเวลาและมีภาระงานมากทำให้ไม่สามารถติดตามอาการของ
ผู้ป่วยและบันทึกข้อมูลการติดเชื้อด้วยตนเอง จึงมีการมอบหมายหน้าที่ให้พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ
ประจำหอผู้ป่วยหรือพยาบาลในหอผู้ป่วยเป็นผู้บันทึกและรายงานการติดเชื้อแทน (ลัดดาวัลย์ จันทร์ศรี,
2545; อาทิตยา มาชมพู่, 2549) ซึ่งการรวบรวมข้อมูลโดยบุคลากรหลายคนทำให้มีความแตกต่างของ

ข้อมูล และคุณภาพของข้อมูลขึ้นอยู่กับความตระหนักและการให้ความสำคัญของผู้ที่ทำหน้าที่เฝ้าระวัง (นันทิยา สุขพันธ์, 2552)

ด้านผลลัพธ์ จากการศึกษาพบว่า โรงพยาบาลเอกชนมีการเก็บข้อมูลโดยพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ เป็นผู้ลงบันทึกข้อมูล วิเคราะห์อัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดจากจำนวนครั้งของการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดต่อการผ่าตัด 100 ครั้ง และมีการเปรียบเทียบอัตราการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดกับข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทุก 3 เดือน และรายงานต่อคณะกรรมการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล เป็นประจำทุกเดือน และเผยแพร่ข้อมูลการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดให้กับบุคลากรในโรงพยาบาล โดยจัดทำเป็นเอกสาร/รายงาน และนำผลการเฝ้าระวังการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัดไปวางแผนการป้องกันการติดเชื้อตำแหน่งผ่าตัด ซึ่งการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหารและนำไปพัฒนาการดูแลผู้ป่วยต่อไป (นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล, 2549)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved